

Ψυχοεκπαίδευση γονέων νηπίων με ΔΑΦ/επικοινωνιακές διαταραχές με το πρόγραμμα 'More than words' (Hanen): παρουσίαση αποτελεσματικότητας μεθόδου στα ελληνικά δεδομένα.

Συγγραφέας: Βίλη Σκαρλοπούλου, λογοθεραπεύτρια Bsc, MA, RCSLT
ΦΟΡΕΑΣ: Αργώ, εργαστήρι ανάπτυξης και θεραπείας παιδιού, εφήβου, οικογένειας

Λέξεις κλειδιά: πρώιμη παρέμβαση, ΔΑΦ, θεραπευτικά προγράμματα
Θεματική ενότητα: πρώιμη παρέμβαση, αυτισμός

Βιβλιογραφική έρευνα

Η έρευνα δείχνει ότι όσο νωρίτερα γίνεται η έναρξη της παρέμβασης στο φάσμα του αυτισμού, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα βελτίωσης της αναπτυξιακής πορείας των παιδιών (Koegel, 2014). Πολλοί ερευνητές έχουν περιγράψει παραδείγματα περιπτώσεων παιδιών των οποίων οι δυσκολίες τους έχουν βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό που να είναι σε θέση να ενταχθούν στην κοινότητα χωρίς ειδική υποστήριξη. Χωρίς πρώιμη παρέμβαση αυτό θα ήταν απίθανο. (Koegel & LaZebnik, 2004. Lovaas, 1987).

Οι γονείς είναι οι πρώτοι που παρατηρούν και καταγράφουν μία αναπτυξιακή δυσκολία (Johnson & Myers, 2007). Γι' αυτό και μελέτες δείχνουν ότι οι γονείς των παιδιών με ΔΑΦ παίζουν καταλυτικό ρόλο στην πρώιμη παρέμβαση (National Research Council, 2011). Χωρίς εργαλεία για τη διαχείριση συμπεριφορών των παιδιών στο φάσμα του αυτισμού, οι ανήσυχοι γονείς είναι πιθανό ν' αντιμετωπίσουν προβλήματα ψυχικής υγείας, όπως κατάθλιψη (Dumas, Wolf, Fisman, & Culligan, 1991; Hastings & Brown, 2002) και έτσι να υπάρχουν επιπτώσεις στην ικανότητά τους να είναι αποτελεσματικά γονείς (Durand, Hieneman, Clarke, Wang, & Rinaldi, 2013). Αντίθετα, η παροχή εργαλείων στους γονείς ως προς τη διαχείριση των δυσκολιών, το συντομότερο, είναι πιθανό να τους δώσει αυτοπεποίθηση και συναισθηματική ενδυνάμωση (Durand, Hieneman, Clarke, & Zona, 2009; Koegel, Bimbela, & Schreibman, 1996), Σύμφωνα με τους McConachie & Diggie, 2006, οι γονείς με τη κατάλληλη καθοδήγηση μπορούν να γίνουν τόσο αποτελεσματικοί όσο οι θεραπευτές. Γι' αυτό το λόγο, τα πιο αποτελεσματικά προγράμματα πρώιμης παρέμβασης υιοθετούν παρέμβαση που βασίζεται στη συμμετοχή του γονέα

Το 'More than words' του οργανισμού HANEN είναι ένα πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης για νήπια με ΔΑΦ με 3 ταυτόχρονους στόχους :

Εκπαίδευση: Οι γονείς να κατανοήσουν τη θεωρία και να αυξήσουν τη γνώση για την κοινωνική επικοινωνία.

Παρέμβαση: Οι γονείς με υποστήριξη να μπορέσουν να εφαρμόσουν πρακτικά στρατηγικές που θα είναι αποτελεσματικές για την ανάπτυξη της αλληλεπίδρασης κι επικοινωνίας.

Συναισθηματική υποστήριξη.

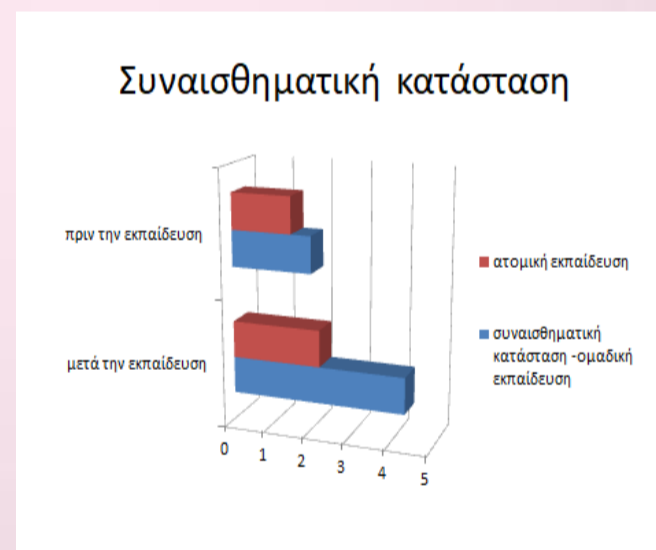
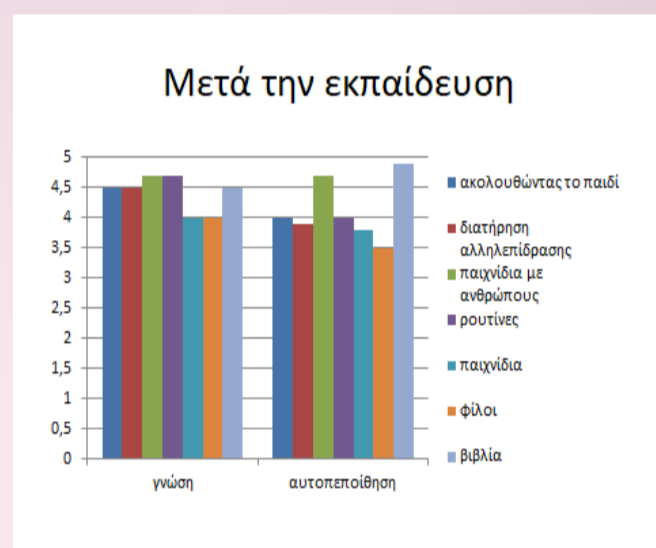
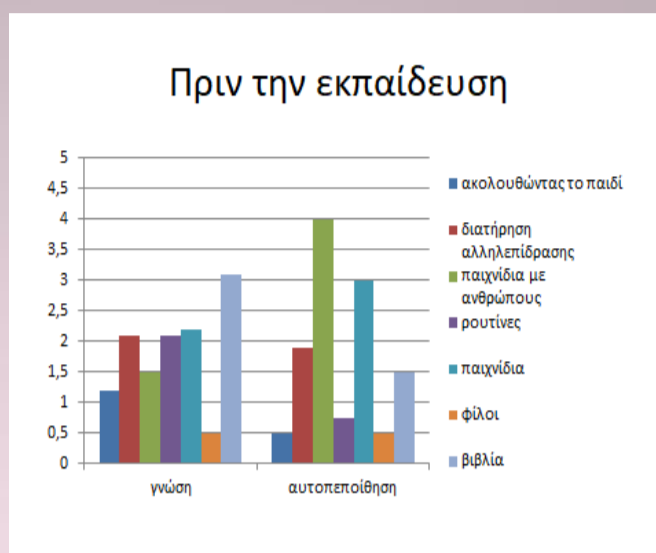
Εφαρμόζεται είτε ατομικά είτε ομαδικά και λαμβάνει χώρα σε 8 συναντήσεις των 2,5 ωρών ενώ υπάρχουν και 3 ατομικές επισκέψεις του θεραπευτή στο χώρο του παιδιού.

Η παρούσα έρευνα στοχεύει να ανιχνεύσει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος στην αύξηση της γνώσης των γονέων (εκπαίδευση), στην αυτοπεποίθηση τους στην εφαρμογή στρατηγικών (παρέμβαση) και στη συναισθηματική τους ευημερία στα ελληνικά δεδομένα.

Μεθοδολογία

Για την καταγραφή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια πριν την έναρξη του προγράμματος καθώς και μετά από αυτό. Στα ερωτηματολόγια οι γονείς βαθμολόγησαν τη γνώση τους σε συγκεκριμένους τομείς καθώς και την αυτοπεποίθησή σε συγκεκριμένες καταστάσεις ενώ βαθμολόγησαν τη συναισθηματική τους κατάσταση πριν και μετά το πρόγραμμα. Τα ερωτηματολόγια συλλέχθηκαν από ομαδικές κι ατομικές συνεδρίες ψυχοεκπαίδευσης. Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι 4 άτομα σε ομαδικό πρόγραμμα και 2 σε ατομικό.

Αποτελέσματα

Συμπέρασμα

Το **more than words** φαίνεται να είναι ένα αποτελεσματικό μοντέλο ψυχοεκπαίδευσης γονέων ως προς τη γνώση και την αυτοπεποίθηση στην παρέμβαση από τους γονείς και στα ελληνικά δεδομένα. Η συναισθηματική κατάσταση φαίνεται να έχει μικρότερη αλλαγή στις ατομικές συνεδρίες σε σχέση με τις ομαδικές. Παρολαυτά χρειάζεται να γίνει έρευνα με περισσότερα δεδομένα και να ληφθούν υπόψη παράγοντες που επιδρούν στη συναισθηματική κατάσταση των γονέων (πχ ιατρικό ιστορικό, οικογενειακό περιβάλλον) πριν καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα.

Βιβλιογραφία

- Dumas, J. E., Wolf, L. C., Fisman, S. N., & Culligan, A. (1991). Parenting stress, child behavior problems, and dysphoria in parents of children with autism, Down syndrome, behavior disorders, and normal development. *Exceptionality: A Special Education Journal*, 2, 97–110. [Taylor & Francis Online]
- Durand, V. M., Hieneman, M., Clarke, S., Wang, M., & Rinaldi, M. L. (2013). Positive family intervention for severe challenging behavior in a multisite randomized clinical trial. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 15, 133–143.
- Johnson, C. P., & Myers, S. M. (2007). Identification and evaluation of children with autism spectrum disorders. *Pediatrics*, 120, 1183–1215.
- Lynn Kern Koegel, Robert L. Koegel, Kristen Ashbaugh & Jessica Bradshaw (2014) The importance of early identification and intervention for children with or at risk for autism spectrum disorders, *International Journal of Speech-Language Pathology*, 16:1, 50-56, DOI: [10.3109/17549507.2013.861511](https://doi.org/10.3109/17549507.2013.861511)
- Koegel, L. K., & LaZebnik, C. (2004). *Overcoming autism*. New York: Viking Penguin

Στοιχεία επικοινωνίας:
Βίλη Σκαρλοπούλου
viskarlop@hotmail.com